

blemet paa denne Maade. Jeg vil haabe, det er muligt, at man her paa Rigsdagen kan skabe større Enighed, end der hidtil har været; jeg synes, det er en bydende Nødvendighed. Det forekommer mig, at de Hovedsynspunkter, man maa anlægge, hvis man vil naa et for alle Parter tilfredsstillende Resultat, maa være disse: Man maa sætte Varepriserne saaledes, at de er overkommelige for Befolkningen, og naar man skal til at tale om Varepriser, maa man naturligvis skelne mellem de Varer, der indføres fra Udlandet og anvendes i det væsentlige i den Tilstand, hvori de indføres, og de Varer, der produceres her i Landet. Det er jo givet, at vi ikke kan have nogen Indflydelse paa Prisen paa de Varer, vi køber i Udlandet. Saadanne Varer som Kul, Kaffe, Te, Ris o. s. v. maa vi jo betale med den Pris, som nu en Gang er Prisen i Udlandet, og paa den Pris kan vi ikke øve nogen nævneværdig Indflydelse. Men vi kan paase, at Varen ikke fordyres mere, end rimeligt er, ved Transport fra Udlandet til Danmark og i det hele, inden den naar til Forbrugerne. Viser det sig dog, at den paagældende Vare er for dyr og ikke kan skaffes Forbrugere til overkommelig Pris, er der ikke andet at gøre end, at Samfundet, Stat eller Kommune, maa paatage sig at regulere Priserne nedad og betale Omkostningerne derved. Men for de Varers Vedkommende, der fremstilles her i Landet, maa Forholdet være det, at naar man stiller Producenten saaledes, at han faar den normale Fortjeneste ved Produktionen af disse Varer, som bruges her i Landet, den, der svarer til den Fortjeneste, han havde før Krigen; saa har han faaet, hvad der kan tilkomme ham. Er der Tale om forøgede Produktionsomkostninger, bør disse dækkes, enten derved at han faar særlig Eksporttilladelse, eller derved, at Staten paatager sig at skaffe Producenterne de Midler, der er nødvendige, for at Varerne kan produceres og sælges til den normale Pris. Paa de Varer, der derefter kan eksporteres til Udlandet, kan Producenten tjene de Beløb, som Krigssituationen nu en Gang kan skaffe ham; det kan ingen have noget imod. Men det er ganske urimeligt, at der paa Varer, der produceres og sælges her i Landet, skal gives Krigsfortjeneste. Der bør paa disse Varer kun tages den normale Produktionsfortjeneste. Hvis vi kunde enes om at indtage et Standpunkt overfor Dyrtidsforanstaltningerne i Overensstemmelse med det, jeg her har sagt, tror jeg, det er muligt at naa betydeligt længere frem. Den Ordning, jeg her har skitseret, vil efter min Opfat-

telse være den retfærdigste, mest tiltalende og mest økonomiske for Staten. Der er, det skal erkendes, gjort adskilligt under Krigssituationen for at mildne Dyrtiden, men i samme Øjeblik man vedtager Dyrtidsforanstaltningerne, erkender man jo, at man i Virkeligheden ikke har gjort tilstrækkeligt. Thi hvis den gældende Dyrtidslov, som vi i Dag har behandlet, var tilstrækkelig, vilde der jo ingen Mening være i at give Løntillæg til Stats- og Kommunefunktionærer, som kommer ind under den Dyrtidslovs Bestemmelser. Hvis Dyrtidsloven virkelig var fyldestgørende, var der jo ingen Mening i at give nogle enkelte Klasser af Befolkningen Ekstratillæg til deres Løn. Man erkender altsaa i Virkeligheden, at de trufne Foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, at Stat og Kommune har Forpligtelse til yderligere at give de Funktionærer, der er mindre godt stillede, et Ekstratillæg, selv om de kommer ind under Dyrtidslovens Foranstaltninger. I mange Tilfælde virker dette uheldigt. Jeg skal saaledes nævne, at i mange Kommuner har man intet Dyrtidstillæg givet, fordi man har ment, det var uretfærdigt, saaledes som de økonomiske Forhold nu en Gang er i den paagældende Kommune, at give fastansatte Funktionærer Dyrtidstillæg og maaske derved være nødt til at lade Arbejdere i det frie Erhverv ved Ekstraskat betale det Løntillæg, som Funktionærene skulde have.

Som jeg allerede sagde, har den Del af Befolkningen, for hvilke Dyrtiden har været meget følelig, været overordentlig taalmodig. Befolkningen har ræsonneret som saa: Trods alt, trods al Dyrtid, trods alle Vanskeligheder er vi dog her i Landet uendelig bedre stillede end vore Klassefæller i de krigsførende Lande; derfor bærer vi Byrderne, selv om de er tyngende nok. Men der er alligevel Uro i mange Hjem, og det er mit Indtryk af Forholdene, at Uroen breder sig som Følge af, at Dyrtiden nu er føleligere, end den var for Maanedene siden. Der gaar næsten ikke en Dag, uden at man noterer nye Prisstigninger, og efter alt, hvad der foreligger til Bedømmelse af Fremtiden, er det ikke muligt trods Prisreguleringskommissionens ihærdige Arbejde at holde Prisstigningerne nede, ja, det er næsten endogsaa blevet saaledes nu, at naar man læser om, at Prisreguleringskommissionen skal holde Møde, har man en Følelse af, at det er for at give Attest for, at denne eller hin Vare nu kan forhøjes i Pris. Der er ingen Mening i, at det skal være saaledes, at en meget stor Del af det danske Folk ikke kan faa det nødvendige